

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2800/2021
27.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Стојковић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за општу логистику, Дирекција за услуге стандарда ВУ „Дедиње“, Београд, коју заступа Војно правобранилаштво, Београд, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 908/21 од 25.06.2021. године, у седници већа одржаној 27.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 908/21 од 25.06.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2411/19 од 08.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да јој је повређено начело једнаких права и обавеза и тиме извршена дискриминација у области рада, на тај начин што тужилци, као професионалном припаднику Војске Србије, није извршена исплата једнократне новчане помоћи на основу четири појединачне одлуке Министарства одбране РС, Сектора за буџет и финансије, и то: дана 25.01.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. 78-8 од 24.01.2013. године, дана 12.07.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. 961-3 од 11.07.2013. године, дана 03.10.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. 1189-2 од 01.10.2013. године и дана 25.12.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. 1507-3 од 23.12.2013. године, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 908/21 од 25.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 2411/19 од 08.09.2020. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, повређено и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је цивилно лице у Војсци Србије, запослена у ВС-ВУ „Дедиње“ по основу решења тужене од 27.02.2006. године. Решењем надлежног органа, почев од 01.03.2009. године тужила је распоређена, односно постављена на радно место ... у оквиру погона „... ВМА“. Закључком Владе РС 05 број 121-376/2013-2 од 24.01.2013. године одобрена је исплата једнократне новчане помоћи професионалним припадницима Војске РС. Одлукама о износу и критеријумима за исплату једнократне новчане помоћи професионалним припадницима ВС број 78-8 од 24.01.2013. године, број 96/3 од 11.07.2013. године, број 1189-2 од 01.10.2013. године, и број 507-3 од 23.12.2013. године, донетим од стране МО РС Сектор за буџет и финансије, предвиђено је да једнократна помоћ припада професионалном припаднику Војске Србије који је у радном односу на неодрђено време, односно одређено време на дан 31.08.2013. године и који је остварио право на плату за август 2013. године, односно накнаду плате због породилског одсуства, неге детета и посебне неге детета, накнаду због привремене спречености за рад (боловање) дуже од 30 дана, као и лицу које ради скраћено радно време (инвалид). Тужилци и другим запосленима у ВУ „Дедиње“ није исплаћена једнократна новчана помоћ на основу наведених одлука.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев, налазећи да тужила није у истој ситуацији са осталим припадницима Војске Србије и Министарства одбране, с обзиром да је распоређена у својству цивилног лица у војној установи која послује по принципу стицања и расподеле добити те да није ступањем на снагу Закона о Војсци Србије, сходно одредби члана 194. став 1. тог закона стекла статус војног службеника или војног намештеника, као и да право на исплату плате, накнаде и других примања остварује по прописима којима се уређује пословање тих установа. Осим тога, околност што тужилци није исплаћена једнократна новчана помоћ имајући у виду место запослења, нема карактер личног својства из члана 2. Закона о забрани дискриминације, односно тужила није била изложена дискриминаторском поступању.

Врховни касациони суд је оценио да су правилно нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиле и закључили да нема дискриминације у конкретном случају.

Наиме, забрана дискриминације представља једно од основних начела Устава Републике Србије. У члану 21. Устава утврђено је да свако има право на једнаку законску заштиту без дискриминације (став 2).

Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације прописано је да израз дискриминација и дискриминаторско поступање означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лица или групе, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима.

Такође, Закон о раду забрањује одвајање, издвајање, раздвајање, разликовање које није оправдано и којим се незапослено или запослено лице унижава, омаловажава или кињи кроз забрану непосредне и посредне дискриминације (члан 19. Закона о раду). Посредна дискриминација (на коју се тужилац позива) постоји када одређена на изглед неутрална одредба, критеријум или пракса ставља или би их ставила у неповољни положај у односу на друга лица – лице које тражи запослење, као и запосленог због одређеног својства, статуса, опредељења или уверења из члана 18. истог закона. Према члану 18. критеријуми дискриминације су пол, рођење, језик, раса, боја коже, старост, трудноћа, здравствено стање, инвалидност, национална припадност, вероисповест, брачни статус, породичне обавезе, сексуално опредељење, политичко или друго уверење, социјално порекло, имовинско стање, чланство у политичким организацијама, синдикатима или неко друго лично својство.

Одредбама члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и члана 1. Протокола 12. уз наведену конвенцију, утврђена је општа забрана дискриминације у остваривању сваког права које предвиђа закон, тако што је прописано да ће се свако право које закон предвиђа остварити без дискриминације по било ком основу по раси, боји коже, вероисповести и политичком и другом уверењу, националном или друштвеном пореклу, повезаности са националним мањинама, имовини, рођењу или другом статусу.

Према садржини законских норми, као и норми Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, дискриминација представља неједнако поступање или прављење разлике једног лица у односу на друга лица у истој или сличној ситуацији, засновано на личним својствима. У овом случају није повређено начело једнакости, нити је учињена дискриминација према тужиљи због чињенице да је тужена као послодавац, исплатила наведену накнаду запосленима ван установе у којој је тужиља запослена и на коју се примењују посебни прописи (Правилник о војним установама које послују по принципу стицања и расподеле дохотка – „Службени војни лист“ бр.5/86...31/91).

Наводи тужиље да је дискриминисана по основу радног ангажовања у Војно-доходовној установи „Дедиње“ се не могу сматрати дискриминацијом јер тужиља у

току поступка није учинила вероватним да јој једнократна новчана помоћ није исплаћена због неког њеног личног својства, већ због тога што је запослена као цивилно лице. И по оцени ревизијског суда радно ангажовање тужиље не може се сматрати личним својством у смислу одредаба Закона о дискриминацији. Код наведеног, неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Остали наводи ревизије којима се оспорава закључак другостепеног суда да тужилца није стекла статус професионалног припадника Војске Србије у 2013. години, представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

На основу изнетог, применом члана 414 став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић